

DOPING AUTORITEIT

Creatine: Twintig jaar aan de Top

Bart Coumans

**PT Planet Congres
12 februari 2011, Veldhoven**

**DOPING
AUTORITEIT**

Eigen Kracht programma

11.45 uur **Volop eten, volop bewegen?**
Hans Wassink

14.15 uur **Creatine: twintig jaar aan de top**
Bart Coumans

16.00 uur **Motiveren valt te leren**
Anneke Palsma

Doe mee met Eigen Kracht !

EIGEN KRACHT
CAMPAGNE FITNESSCENTRA GAAT VAN START

BEWEESEN AFSLANKEN!
SLANKER, STROKKEBAAR, EFFECTIEF & BLIJVENDE

DE WEEZEN KRACHTFORMULE!
EEN SPILLETJE VOOR JE SPILLETJE

START RIJDT NOW!

INSAKEN OP EIGEN KRACHT

THE PRIDE BOOSTER

EIGEN KRACHT

EIGEN KRACHT GEEFT INFORMATIE OVER GEZOND SLANKER, STRAKKER, STERKER WORDEN

EIGEN KRACHT FITNESSCENTRA

Hieronder is een lijst te vinden van deelnemende Eigen Kracht Fitnesscentra ingedeeld naar provincie en alfabetisch geordend naar plaats. Het totaal aantal deelnemende fitnesscentra is nu **132**

Drenthe

- Assen, [Energy](#)
- Beilen, [Fitnesscentrum BodyArt](#)
- Kampen, [Mediasport Kampen](#)
- Mispel, [Mediasport Mispel](#)

Flevoland

- Almere, [Almere Fitness](#)
- Almere, [Sportcentrum Centre Point](#)
- Almere, [Van de Kamp Sport](#)

DE 'HMFACITOR' VAN AFSLANKEN IS:

- Andere bewegingsvormen 40%
- Andere bewegingsvormen 16%
- Andere sportgewoonten 33%
- Andere ouders 4%

© Copyright 2001-2011 Dopingautoriteit | Colofon | Sitemap | Contact | Disclaimer

Programma

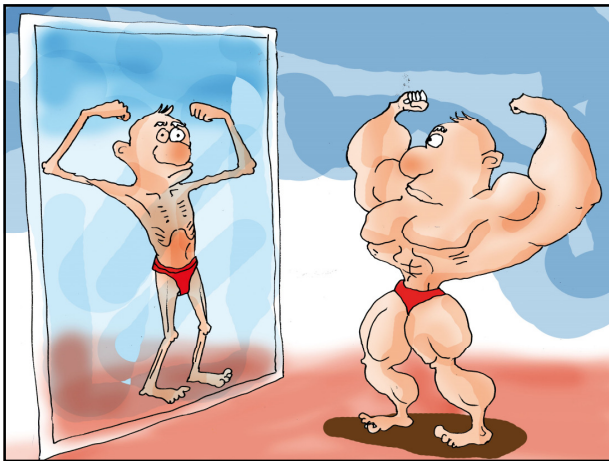
- Grote Creatine Quiz
- Kern over Creatine (+ antwoorden quiz)
- Wijzer met Stellingen
- Take Home Messages

**DOPING
AUTORITEIT**

De Grote Creatine Quiz

Waar of Onwaar?

 DOPING
AUTORITEIT

Vraag 1

30% van de fitnessers in Nederland gebruikt supplementen, 1% gebruikt creatine.

Onwaar

 DOPING
AUTORITEIT

Supplementgebruik in fitness

- Onderzoek: *Prestatiebevorderende middelen bij fitnessbeoefenaars* (2009) door TNO, UU
- Vraag: gebruik in afgelopen jaar (n= 718)
- 57,4% gebruik(te) ≥ 1 supplement(en)
- Op 2 miljoen fitnessers = 1.148.000 personen

Stubbe e.a., 2009

 DOPING
AUTORITEIT

Soorten supplementen

Vitaminen- en/of mineralen supplementen	43,3%
Energiedranken	18,9%
Dorstlessers	10,2%
Eiwitdranken	6,3%
Anders	5,7%
Creatine	3,2%
Glutamine	1,9%
Fatburners	1,5%
Carnitine	1,0%
Vetpreparaten	0,6%
HMB	0,1%
Tribulus terrestris	0,0%

 DOPING
AUTORITEIT

Supplementen en Doping

- Supplement kan openlijk doping bevatten
- Supplement kan verborgen doping bevatten
- Supplement kan opstap naar doping zijn
- Supplement kan alternatief voor doping zijn, maar.....wees kritisch

USN's **revolutionary** new 17 Testo-Methox™ is the **first ever** legal testosterone amplifier that mimics an anabolic steroid but with **zero side effects**. Unlike unnatural, illegal steroids, this ingenious formulation enhances the body's own natural testosterone production, which activates the counter-balancing physiological actions that prevent the typical side effects of steroid use. This ensures that the body enjoys the benefits of increased testosterone levels without increased oestrogen production and other hormonal imbalances. In addition, this powerful formulation could **increase red blood cell count** which helps to ensure that muscle gains are permanent. (This product is only suitable for those **over the age of 18**).

Active Ingredients per 6 Caplets:
17 Testo-Methox Plus TM Proprietary Blend - 2850mg
Vitamin C (ascorbic acid) - 180mg
Vitamin B6 (pyridoxine Hcl) - 6mg
Magnesium chelate - 450mg
Zinc citrate - 30mg

 DOPING AUTORITEIT

Let op !!!

- Revolutionair, spectaculair, te goed to be true
- Sterk schoppen tegen autoriteiten
- Claims ondersteunt door pseudo-autoriteiten en/of persoonlijke ervaringen
- Niet peer-reviewed (slechts 50% komt door)
- Beter dan....maar zónder de bijwerkingen
- Veel exotische namen met...™©®
- Werkt voor van alles en nog wat
- Veel beloven in korte tijd
- Verwijzing naar vage onderzoeken

 DOPING AUTORITEIT

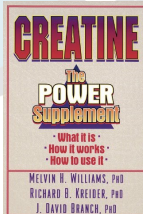
Creatine is populair

- Pubmed: Creatine supplementation **1.086** hits
- Pubmed: Creatine monohydrate **289** hits, waarvan **36** reviews
- Amazon.com (creatine): **2.125** hits
- Amazon.com (creatine monohydrate): **444** hits
- Amazon.com (Cr books): **65**
- Bol.com (creatine): **9** hits (Engelse boeken)

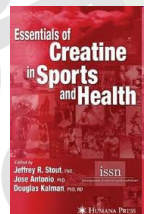
Peildatum: 1-2-2011

 DOPING AUTORITEIT

Creatineboeken

1999

2008

16 LBS. IN 6 WEEKS!

VITARGO-CGL
CREATINE GLYCOGEN LOADER
GAIN 16 LBS. IN 6 WEEKS!

- GAIN UP TO 16 LBS OF SOLID MUSCLE in 6 weeks with Vitargo-CGL's unmatched creatine and glycogen loading power.
- Causes enormous muscle fullness and massive pumps within 7 days!
- Quickly leads to huge strength gains, 20-40 lbs. in many key exercises.
- Makes all other creatine formulas obsolete.
- This is the one creatine product pro bodybuilders really use.

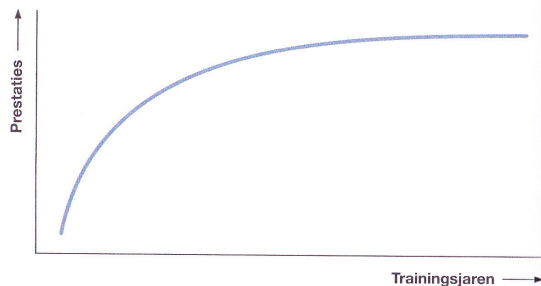
Vragen

- Hoe lang te gebruiken?
- Varianten van creatine? Effectief?
- Wat zijn de nadelen?
- Effecten op spiergroei?
- Combineren met andere supplementen?
- .....

Doel presentatie

- Balans opmaken van creatine(suppletie)
- Samenvatting relevante zaken
- Relevantie praktisch PT-er en FT-er

Wet van de Verminderde Spieropbrengst

Historisch

- Creatine (Cr) in 1832 eeuw ontdekt in vlees door Michel Chevreul
- Creatine komt van Grieks woord Kreas (vlees)
- Vossenjacht > link tussen spierarbeid en Cr
- Creatinine in urine gevonden > afvalproduct Cr
- 1927 isolatie PCr + indicaties voor laden
- Vanaf midjaren 60 al in sport gebruikt
- 1992 als commercieel supplement te koop

Creatine in je lijf

- 95% van Cr zit in spierweefsel (spier en hart)
- 5% in hersenen en testikels
- 2/3 PCr; 1/3 Cr
- Gemiddelde PCr+Cr-voorraad: 120 mmol/kg dg
- Range: 90-160 mmol/kg dg
- Type II (FT) hebben hogere concentratie
- Vegetariërs zitten aan laag normale kant
- Vleeseters 13% ↓ na 3 weken vegetarisch eten

Eigen aanmaak creatine

- Spier kan zelf geen Cr maken
- Gemaakt uit aminozuren, maar geen eiwit
- Productie voornamelijk in lever
- Arginine+Glycine+Methionine → Cr
- Voorwaarde aanmaak: adequate eiwit en B-vitaminen
- Eigen aanmaak: 1 gram/dag

Creatine via voeding

- Niet essentiële voedingsstof
- Creatine vooral in rood vlees en vis
- Gemiddelde inname via voeding: 1 gram/dag
- Alternatief: als supplement (bijv. 20 gram/dag)

Creatinewaarden bloed

- Normaal: 50 mmol/l
- Na 2 gram Cr opgelost in water: 400 mmol/l
- Piek na 30-60 minuten
- Zelfde hoeveelheid Cr middels vlees gaf lagere piek maar wat langer verhoogde waarde

Vraag 2

Van alle gewone voedingsmiddelen bevat haring het hoogste gehalte aan creatine.

Waar

Voedingsbronnen Creatine

Bron	gram/kg	20 gram =
Haring	6½ - 10	2-3 kg
Varkenvlees	5	4 kg
Rundvlees	4½	4,4 kg
Zalm	4½	4,4 kg
Tonijn	4	5 kg
Kabeljauw	3	6,7 kg
Melk	0,1	200 kg
Veenbessen	0,02	1.000 kg
Garnaal	Sporen	?????

Creatine opname

- Gaat snel en volledig via MDS → bloed
- Doelweefsels: spier, hart, hersenen
- Opname in spieren is actief proces
- Hoge doseringen → nier en downregulering receptoren (CreaT) spiercellen (= reversibel)
- Leidt tot maximale opslag (160 mmol)

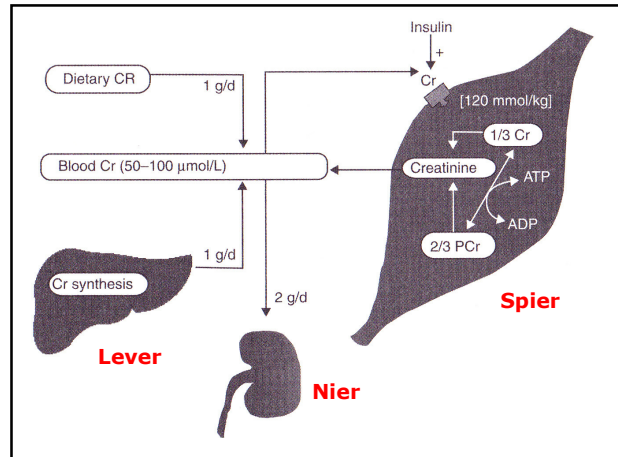
Vraag 3

Na het stoppen met creatine-suppletie duurt het 3 maanden voordat het creatinegehalte weer op het oude niveau is.

Onwaar

Creatine afbraak

- Afbraak van Cr en PCr vindt plaats in de spier
- Afbraak is normaal 2 gram/dag
- Bij afbraak geen deaminatie (verwijderen van stikstof); dus ook geen belasting voor de nieren
- Afbraakproduct = creatinine → bloed → nieren
- Bij gelijke Cr-suppletie → meer afbraak door downregulering Cr-transporter
- Na staken in 4-6 weken normalisatie

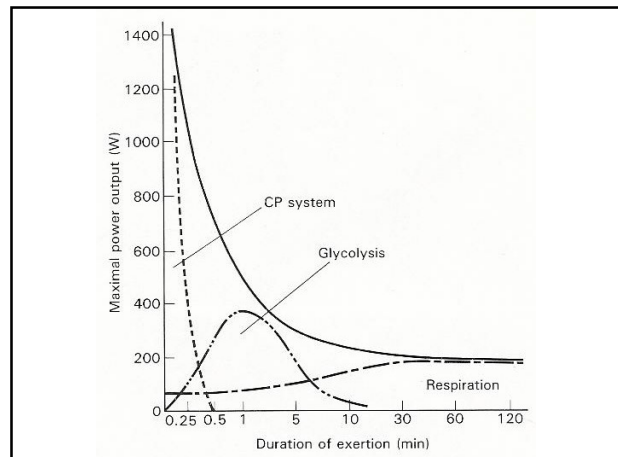
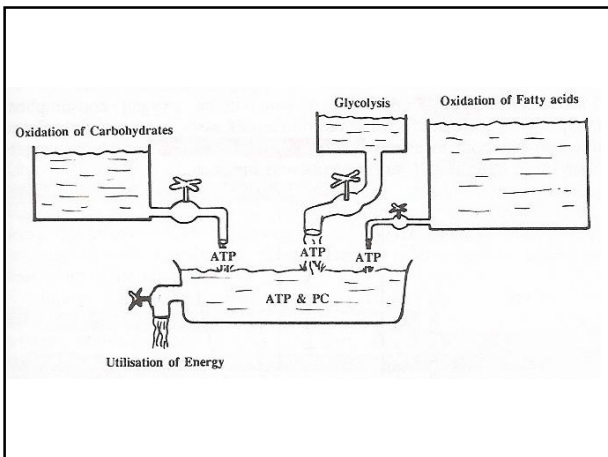

Functie creatine

- $ATP \rightarrow ADP + P$ (levert energie)
- $PCr + ADP + H^+ \rightarrow Cr + ATP$ (levert energie)
- $Cr + ATP \rightarrow PCr + ADP + H^+$ (kost energie)

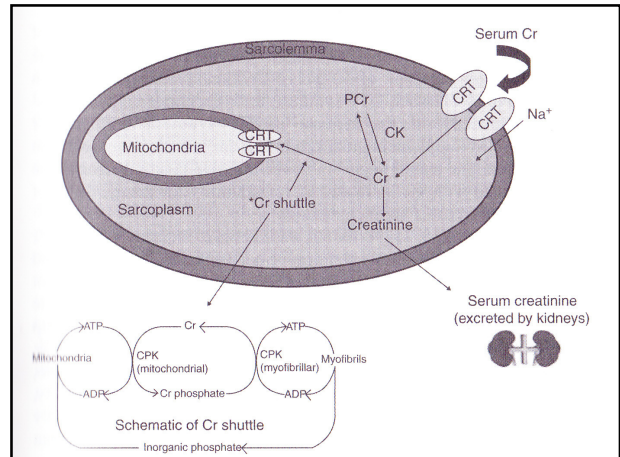
Capaciteit creatine

- PCr heeft hoge power
- Echter geringe opslag: 10-20 sec maximaal
- Korte explosieve inspanningen van 0-15 sec: focus op PCr
- PCr resynthese gaat snel (half-life is 30 sec)
- 95% in 3-4 min

Eigenschappen systemen

Systeem	Brandstof	O ₂ -behoefte	Snelheid	ATP-productie (relatief)
Fosfaatsysteem	Creatine-fosfaat	Nee (anaëroob) (alactisch)	Snelst	Weinig:beperkt
Melkzuursysteem	Glycogeen (glucose)	Nee (anaëroob) (lactisch)	Snel	Weinig:beperkt
Zuurstofsysteem	Glycogeen Vetten (Eiwitten)	Ja (aëroob)	Langzaam Vet: Langzaamst	Veel: onbeperkt

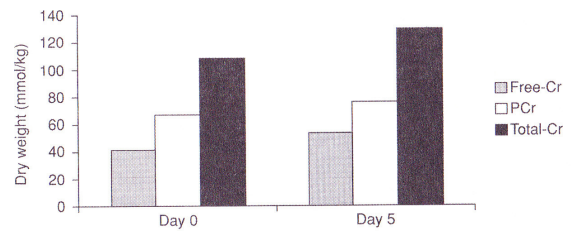

Vraag 4

Door creatinesuppletie kan het creatinegehalte in spieren stijgen met 10-40%.

Waar

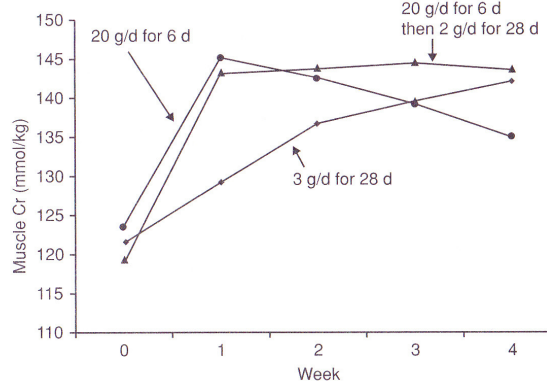
Creatinesuppletie: +10-40%

Kreider, 2008

Creatine laden

- Door suppletie: gemiddeld 20% meer Cr
- Range: 10-40%
- 'Gas-tank' zit gemiddeld voor ¾ vol
- Succes hangt van beginwaarde af
- Laden (snel en langzaam) en onderhouden
- Na 4-6 weken suppletie-effect weg
- Cyclisch protocol (op en af)

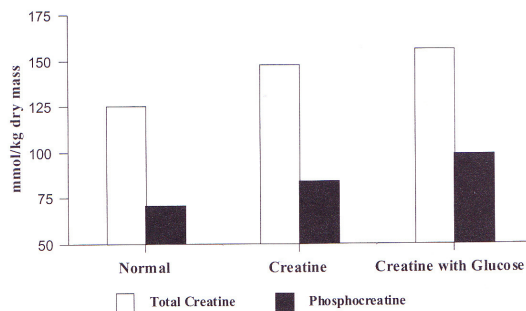
Creatine-oplaad methoden

	Opladen	Onderhouden
Snel	5-7 dagen 20 gram/dag (4x5 gram) of 0,3 gram/kg/dag	3-5 gram/dag of 0,03 gram/kg/dag
Langzaam	30 dagen 3-5 gram of 0,03 gram/kg/dag	3-5 gram/dag of 0,03 gram/kg/dag
Cyclisch	5-7 dagen 20 gram/dag of 0,3 gram/kg/dag (iedere 3-4 weken)	Niet

Vraag 5

De creatine-opname in spieren hangt af van de hoeveelheid ingenomen creatine, glucose, natrium- en insulinegehalte.

Waar

Invloeden creatine opname

- Met **glucose** in **insuline** hogere Cr-gehalte
- 1 gr glucose/kg 2/dag → 9% meer
- Echter: 75 kg → 150 gr glucose = 600 kcal!
- 50 gr glucose + 50 gr **eiwit** zelfde resultaten
- Beter **na inspanning** (total body)
- Onderzoek:
  - Experiment met controlebeem: begin 118, controle 149, exp. been 162 mmol/kg
  - Verklaring: doorbloeding, activatie CreaT, verbeterd transport

Invloeden creatine opname (2)

- FT-spierverzels: +12% Cr, zelfde opname?
- Cafeïne heeft nauwelijks negatief effect
- Geen invloed geslacht en leeftijd

Theoretische effecten suppletie

- Langer volhouden hoog-intensieve arbeid
- Sneller herstel tussen korte herhalingen (geen beter herstel van trainingen!)
- Daardoor meer arbeid (bijv. meer sets)..en
- Daardoor meer trainingseffect
- Meer duurvermogen? Creatine-laden helpt glycogeen stapelen
- Meer spiermassa en spierkracht

Algemeen effect op prestaties

- Meer dan 1.000 studies tot nu toe
- 70% van de studies toont prestatieverbetering
- Verbetering gemiddeld: 10-15%
- Geen enkele studie laat daling prestaties zien

Specifieke effecten

- Power en kracht (+5-15%)
- Arbeid tijdens sets (+5-15%)
- Enkele sprint (+1-5%)
- Herhaalde sprints (+5-15%)
- Gewichtstoename 1e week (+1-2 kg)
- Minder verval prestaties bij stoppen training

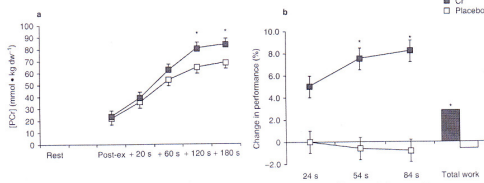

Fig. 3. Changes in phosphocreatine (PCr) resynthesis rate and repeated-sprint performance following short-term creatine (Cr) supplementation (20 g·d⁻¹ for 5 days); * p < 0.05; ** p < 0.01; dw = dry weight.

Spiermassa

- Korte termijn:
  - 1-2 kg (1-2,3% LG) gewichtstoename door vocht; Cr is osmotisch actief
- Lange termijn:
  - Spiergroei verdubbeld
  - 1-2 kg na 4-12 wk training
  - 4-6 kg na 8-12 wk training

Mechanismen spiermassa ↑

- Meer vocht door osmose
- Vochttoename geeft hogere druk op sarcolemma → anabool signaal
- Maar ook aanwijzingen direct effect op groeifactoren (invloed satelietcellen, toename eiwitsynthese)

Effect ervaren (top)sporters

- Lastiger aan te tonen
- Verbetering roeiprestatie bij ervaren roeiers
- Lactaatdrempel steeg
- Latere inzet vermoeidheid

Duurvermogen

- Creatinesuppletie kan duurvermogen wat verbeteren
- Hangt af van duur en type inspanning
- Nuttig bij: tot 3-4 min; geen zin > 12 min
- Niet handig bij 'gewichtssporten' vanwege de toename in gewicht
- Handiger bij sporten zoals bijv. zwemmen, fietsen en roeien

Vraag 6

De enige wetenschappelijk aangetoonde bijwerking van creatinesuppletie bij gezonde personen is gewichtstoename.

Waar

Kaf en het Koren

- Enige bewezen bijwerking: gewichtstoename
- Incidenten: maagdarmklachten – overgeven – diarree, spierkrampen, uitdroging, grotere blessuregevoeligheid
- Doping Infolijn: rode huidbulten
- Zorgen om: nieren, lever, kanker (niet aangetoond bij gezonden)
- Na 5 jaar gebruik: geen bijwerkingen

Vraag 7

Creatinesuppletie geeft een groter risico op spierblessures.

Onwaar

Observed Injury Rates For Creatine Vs Noncreatine Users:
Division IA Football Team (n = 98)

Treated injuries n = 54/44	Number of injuries (users/nonusers)	Percentage-creatine users with injuries (%)
Cramping	37/96	39
Heat/dehydration	8/28	36
Muscle tightness	18/42	43
Muscle pulls/strains	25/51	49
Noncontact injuries	44/132	33
Contact injuries	39/104	44
Illness	12/27	44
Missed practices	19/41	46
Players lost season	3/8	38
Total injuries	205/529	39

Observed Injury Rates For Creatine Users Vs Noncreatine Users:
Division IA Football Team (n = 72)

Treated injuries n = 38/34	Number of injuries (users/nonusers)	Percentage-creatine users with injuries (%)
Cramping	19/47	40
Heat/dehydration	4/13	31
Muscle tightness	9/29	39
Muscle pulls/strains	28/62	45
Noncontact injuries	22/60	37
Contact injuries	89/176	51
Illness	29/69	42
Missed practices	52/138	38
Players lost season	1/2	50
Total injuries	253/595	43

Vraag 8

Mensen met nierziekten of risico's daarop (bijv. diabetes, hypertensie) kunnen beter geen creatine gebruiken.

Waar

Creatine en Gezondheid

- Gezondheidsrisico of therapeutisch nut?
- Therapeutisch nut onderzocht sinds jaren '70 vorige eeuw
- Ideeën:
  - Kan het spieratrofie tegengaan?
  - Sneller herstel van letsels?
  - Prestatieverbetering bij spierziekten?

Creatine en Gezondheid (2)

- *Lancet* 1998: creatine zou nierschade geven
- N.a.v. dood 3 Amerikaanse worstelaars die creatine gebruikten
- Gaf veel negatieve publiciteit in media
- 2001 AFSSA: creatine mogelijk carcinogeen (flink tegen gesproken en nooit aangetoond)
- Advies deskundigen: niercontrole bij langdurig gebruik; geen creatine bij nierpatiënten of risicogroepen (diabetes, hypertensie)

Klinische toepassingen

- Vooral gericht op verbetering energiesysteem
- Twee insteken:
  - Spierfunctieverbetering à la sport
  - Neurologisch verval tegengaan
- Geen genezing, maar toevoeging behandeling
- Cr-deficiëntie
- Spierziekten
- Revalidatie (combi met training)
- Veroudering

Beloftes?

- Lagere homocysteinewaarden
- Minder bloedvatstijfheid na krachttraining
- Beter functioneren hersenen

Vraag 9

Creatine serum is een effectieve variant van creatine, omdat het snel wordt opgenomen en daardoor sneller in de spier beschikbaar is.

Onwaar

DOPING AUTORITEIT

Creatine-reclames

- "Creatine Gluconaat heeft geen enkel van de bekende Creatine Monohydraat nadelen (vocht vasthouden, smaak, etc) maar wel alle voordelen."
- "Dankzij de unieke Rapid Absorbition Technology wordt Creatine Gluconaat rechteerks vol in je spieren gepompt voor maximale kracht!"
- "Dankzij de unieke productie methode van Micronized Creatine, worden de Creatine deeltjes veel 'fijner' gemaakt. Hierdoor wordt de Creatine makkelijker opgenomen dan gewone creatine, en lost het beter op in een vloeistof."
- "Gepatenteerd zesvoudig creatine complex."

DOPING AUTORITEIT

Combinaties

- Cafeïne: negatief effect wordt overschat
- HMB: synergistisch effect is er niet
- Glucose: iets meer en snellere opslag
- Glucose/Eiwit mix: idem; post workout mix
- Beta-alanine: aanvullend, mogelijk synergie

DOPING AUTORITEIT

Beta-alanine

- Is niet-essentieel aminozuur
- Beta-alanine > Carnosine > Zuurbuffer
- Dosering: 3-6 gram/dag
- Opbouw duurt ± 1-2 maanden (lange washout)
- Bijwerking: huidtintelingen (paraesthesia); minder bij verdeling over de dag
- Geen toename lichaamsgewicht
- Lange termijn bijwerkingen ???
- Meer training > meer effect (?)

DOPING AUTORITEIT

Vraag 10

De kans dat voedingssupplementen vervuld zijn met doping ligt tussen de 2-25%.

Waar

DOPING AUTORITEIT

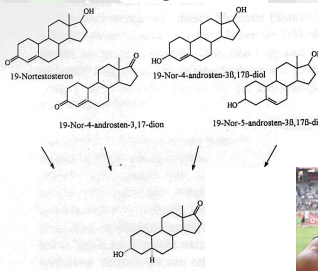
Nandrolon positieven

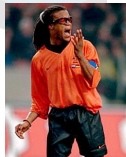
2001

2001

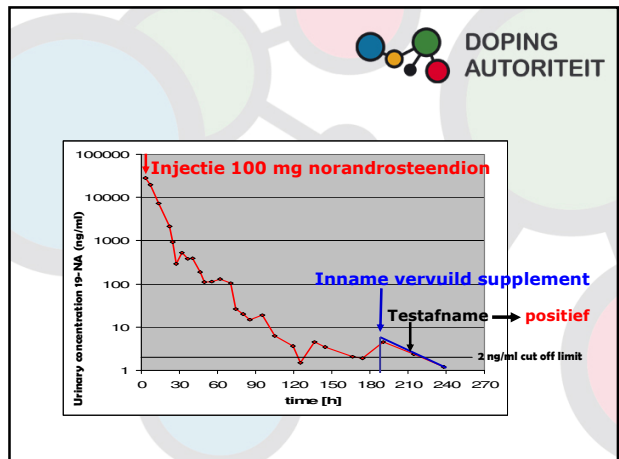
19-Nortestosteron
19-Nor-4-androsten-3,17B-diol
19-Nor-4-androsten-3,17-dion
19-Nor-5-androsten-3,17B-diol
19-Norandrosteron

2001

1999

DOPING AUTORITEIT

Vervuilde supplementen

Aantal	Herkomst	Vervuild	Bron
634	13 landen	15% (anabolen)	Geyer e.a., 2004
69	Ned. Olympiërs (Salt Lake City)	19%	Schilt e.a., 2002
54	Verenigde Staten	25%	Judkins e.a., 2007

Conclusie: Probleem nog steeds actueel

DOPING AUTORITEIT

Nederlandse oplossing: NZVT

Nederlands
Zekerheidssysteem
Voedingssupplementen
Topsport (NZVT)

- Fabrikanten beslissen of ze meedoen
- Producten gecontroleerd op doping in lab
- Goedgekeurde product-batchnummer combinaties op website

Nederlands Zekerheidssysteem
Voedingssupplementen Topsport
antidoping.nl/nzvt

antidoping.nl/nzvt

Springfield	batchnummer(s): 0243027002	Anti-oxidanten
NuBrainMuscle	batchnummer(s): 000020, 000001	Anti-oxidanten
Springfield	reduQuinol ubiquinol	Anti-oxidanten
Nutraproducts	batchnummer(s): 0904222	Anti-oxidanten
Fitovet	Arinox 2000	Anti-oxidanten
Plantina	batchnummer(s): 2008027, 2008001, 2010028	Anti-oxidanten
Plantina	N-acetylcysteine	Anti-oxidanten
New Care Supplements BV	batchnummer(s): HHH00802021	Anti-oxidanten
Orthica	Multi Antioxidant	Anti-oxidanten
Orthica	Antioxid Original	Anti-oxidanten
Plantina	batchnummer(s): 09237444	Anti-oxidanten
Plantina	Astaxanthin-eco	Anti-oxidanten
EfElsan	batchnummer(s): HHH007020802/2	Anti-oxidanten
EfElsan	Topsport Super Dry Schutz	Anti-oxidanten
EfElsan	batchnummer(s): 2008071, 2008028, 2010028	Anti-oxidanten
Nature's Plus	Spiru-Ten Sport	Creatine
Lamberta	batchnummer(s): 1164145	Creatine
Lamberta	Creatine Pure Monohydrate	Creatine
HEMA	batchnummer(s): 094518	Creatine
HEMA	Creatine poeder	Creatine
BORN sportsare	Protein Recovery Supplement	Eiwit(poeders)
WIN Worldwide BV	batchnummer(s): 806-02-2011, 1, 59987, 101310	Eiwit(poeders)
WIN Worldwide BV	BioLean Protzeine	Eiwit(poeders)
Lamberta	batchnummer(s): 1274911, 1279903, 1279904	Eiwit(poeders)
Whey Protein Chocolate	batchnummer(s): 092103	Eiwit(poeders)
EfElsan	Topsport Proteinpulver Choce	Eiwit(poeders)
EfElsan	batchnummer(s): 2009F 11, 2010025, 2010029	Eiwit(poeders)
Fitovet	Fitovet in pakje	Eiwit(poeders)
Fitovet	batchnummer(s): 2009F 11, 2010025, 2010029	Eiwit(poeders)
Plantina	Plantina Hydrolysal	Gevoelton
Plantina	batchnummer(s): HHH0080222/3-0901	Gevoelton
New Care Supplements BV	Gevoelton	Gevoelton
New Care Supplements BV	batchnummer(s): 100000, 100101, 100006	Gevoelton

Peildatum: 1-2-2011

DOPING AUTORITEIT

Testresultaten NZVT

- Van 2003-2009 zijn er 471 product-batch combinaties getest
- 10 positief (=2,1%) → niet op website
- Vervuilingen:
  - DHEA, 5-androstenediol, efedra
- Conclusie: **het is nog steeds nodig**

o.a. De Hon & Coumans, 2007

Stellingen

Stelling 1

Je kunt meteen al bij beginners met creatinesuppletie beginnen. Waarom zou je wachten, terwijl je meteen effect kunt hebben? Met een goed voedingspatroon wacht je toch ook niet.

Jeugd aan creatine?

- Toestemming ouders bij minderjarigen
- Uitleg over product plus gevolgen
- Pas na puberteit en bij intensieve training
- Onder supervisie door deskundige
- Kwalitatief goede creatine in juiste dosering
- I.c.m. goed voedingspatroon

Kreider, 2008

Stelling 2

Er moet in Europa een gedragscode komen voor gecertificeerde fitnessinstructeurs t.a.v. advisering en begeleiding van voedingssupplementen.

Stelling 3

Een fitnesscentrum zou juist zelf creatine moeten verkopen. Dan kun je een goede keuze maken voor je cliënten. Wel moet je daarbij uitgebreide informatie op schrift verstrekken.

Take Home Messages

- Creatine meest onderzochte supplement
- Dalende populariteit? Gelijke effectiviteit
- Creatine zinvol voor cosmetische sporters
- Vooral nog enige 'bijwerking': gewichtstoename
- Aanwijzingen voor diverse gezondheidseffecten
- Bij verstandig gebruik: warm aanbevolen!

Hans Wassink, Guido Willemssen en Bart Courmans

OP EIGEN KRACHT

slanker - strakker - sterker

Het meest complete handboek boordevol informatie en praktische adviezen voor effectief en gezond fitnessen op eigen kracht

EIGEN KRACHT Print deze pagina

EIGEN KRACHT **THE PRIDE BOOSTER**

START RIGHT NOW

Inhoud: Onbeperkt houdbaar en navulbaar

Samenstelling per pot:	
750 mg	Trots ADH 75 mg
500 mg	Discipline ADH 50 mg
450 mg	Karakter ADH 45 mg
300 mg	Zelfvertrouwen ADH 30 mg
300 mg	Gezondheid ADH 30 mg
300 mg	Voldoening ADH 30 mg

© 2011 Dopingautoriteit

EIGEN KRACHT GEEFT INFORMATIE OVER GEZOND SLANKER, STRAKKER, STERKER WORDEN

- PUIJERS EIGEN KRACHT
- EIGEN KRACHT DOELEN
- SUPPLEMENTEN
- DOPING
- GEZOND & FIT
- VIDEO'S
- TESTEN & METEN
- LINKS
- VEEL GESTELDE VRAGEN
- DOSSIERS
- NIEUWS

DE 'IMPACTOR' VAN AFSCHRIJVEN IS

- Andere etegevoorten 47%
- Andere beweegvoorten 16%
- Andere denkgvoorten 33%
- Andere ouders 4%

SHAKE IT!

START RIGHT NOW

DOPING AUTORITEIT

© Copyright 2001-2011 Dopingautoriteit | Colofon | Sitemap | Contact | Disclaimer

DOPING AUTORITEIT

Vragen?

Doping Infolijn **0900 - 2001 000** (€ 0,10/min)
13.00-16.00 uur (ma-vrij)

Mail: dopingvragen@dopingautoriteit.nl
Web: www.dopingautoriteit.nl
Tel: 010 - 201 01 50
Fax: 010 - 201 01 59